

meget væsentlig forbedring af politiets mulighed for at gribe ind over for den planlagte kriminalitet.

Endvidere vil det kunne være af væsentlig betydning, at en ransagning efter bestemmelsen i retsplejelovens § 759 for at eftersøge og anholde en person, som er mistænkt for at have planlagt eller udført omfattende brandstiftelse, forgiftning eller flykapring mv., kan gennemføres uden umiddelbar underretning for ikke at advare den eftersøgte person.

For at forbedre politiets efterforskningsmuligheder i de nævnte meget alvorlige sager finder Justitsministeriet derfor, at der er behov for at udvide politiets adgang til at foretage hemmelig ransagning til også at omfatte disse særlig grove straffelovsovertrædelser.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5.

3.3.2.2. *Gentagne ransagninger uden umiddelbar underretning*

Efter retsplejelovens § 799, stk. 2, jf. § 783, stk. 2 og 3, skal retten, når den træffer beslutning om gentagne ransagninger uden umiddelbar underretning (hemmelig ransagning), i kendelsen fastsætte et tidsrum på højst 4 uger, inden for hvilket indgrebet kan foretages.

Når der er foretaget hemmelig ransagning, skal retten efter § 799, stk. 2, jf. § 788, senest 14 dage efter udløbet af det tidsrum, for hvilket indgrebet har været tilladt, underrette den, der har rådighed over de lokaler, der har været ransaget, medmindre politiet forinden har anmodet om undladelse af eller udsættelse med underretningen, jf. § 788, stk. 4.

Der henvises til pkt. 3.3.1. ovenfor.

Ved en kendelse afsagt af Vestre Landsret den 2. juni 1998 fandt to dommere i landsretten, at der ved én og samme retskendelse kan træffes bestemmelse om, at politiet inden for den frist på højst 4 uger, som retten i medfør af kendelsen skal fastsætte for indgrebets foretagelse, kan foretage flere ransagninger, mens én dommer ikke fandt tilstrækkelig hjemmel hertil.

Tre måneder senere nåede Østre Landsret til det modsatte resultat. I denne sag, der vedrørte narkotikakriminalitet, tillod byretten – i overensstemmelse med den tidligere kendelse afsagt af Vestre Landsret – politiet at foretage flere enkeltstående ransagninger inden for en nærmere angivet periode på 4 uger. Østre Landsret fandt kun grundlag for at tillade én ransagning inden for perioden og henviste til, at der ikke uden nærmere holdepunkter i ordlyden af retsplejelovens § 799 eller denne bestemmelses forarbejder er tilstrækkelig klar hjemmel til, at en kendelse om tilladelse til ransagning efter § 799 kan udstrækkes til at omfatte mere end én ransagning inden for den i ken-

delsen anførte periode. Højesteret stadfæstede Østre Landsrets kendelse i henhold til de af landsretten anførte grunde. Afgørelsen er gengivet i *Ugeskrift for Retsvæsen 1999, side 985*.

En kendelse om hemmelig ransagning kan således efter Højesterets fortolkning af de nugældende regler kun omfatte en enkelt ransagning inden for den i kendelsen anførte periode.

Formålet med en ransagning er som nævnt typisk at konstatere, om bestemte genstande, papirer eller lignende findes på et bestemt sted, og i visse tilfælde er det afgørende for ikke at afsløre en igangværende efterforskning for de mistænkte eller personer med kendskab til disse, at ransagningen foretages uden underretning af mistænkte eller andre og uden tilkaldelse af vidner.

Det gælder f.eks. i narkotikasager og sager om særligt grove våbenlovsovertrædelser, jf. straffelovens § 192 a, hvis formålet med ransagningen er at konstatere, om en forventet sending narkotika eller våben er kommet i mistænkt besiddelse, således at den fortsatte efterforskning også kan afsløre eventuelle aftagere af stoffet eller våbnene.

Hemmelig ransagning kan også være nødvendig, hvis politiet har mistanke om, at meget alvorlig kriminalitet – f.eks. en flykapring – er under forberedelse, og hvor fundet under en ransagning af meddelelser mellem de mistænkte, »drejebøger« for aktionen, kort over bestemte områder eller lignende kan indebære en meget væsentlig forbedring af politiets mulighed for at gribe ind over for den planlagte kriminalitet.

Endvidere vil det i sager om meget alvorlig kriminalitet kunne være af betydning, at en ransagning efter bestemmelsen i retsplejelovens § 759 for at eftersøge og anholde en mistænkt kan gennemføres uden umiddelbar underretning for ikke at advare den eftersøgte person. Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.2.1. ovenfor.

Der vil efter Justitsministeriets opfattelse i alle de nævnte tilfælde kunne være behov for at gennemføre flere hemmelige ransagninger. Det gælder bl.a., hvor narkotika eller våben ikke findes ved den første ransagning, men hvor der fortsat er mistanke om, at levering på det pågældende sted vil ske inden for kort tid, eller hvor en ransagning på grund af risikoen for afsløring af efterforskningen har måttet gennemføres under tidspres, således at der ikke har været mulighed for en nærmere gennemgang af papirer eller lignende. Også hvis ransagning gennemføres for at eftersøge og anholde en mistænkt, som politiet formoder vil indfinde sig på en bestemt adresse, kan der være et væsentligt praktisk behov for at gennemføre flere hemmelige ransagninger.